

25.05.2021

Asia/8

§ 110

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin aloitteesta koskien iltapäivähoidon turvaamista palveluiden väliin putoaville lapsille

HEL 2021-003494 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Petra Malinin ja 18 muun valtuutetun aloitteesta koskien iltapäivähoidon turvaamista palveluiden väliin putoaville lapsille:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki turvaa jatkossa palveluissa väliin putoajiksi jääneiden lasten iltapäivätoiminnan kotiin esimerkiksi yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja lapsiperheiden kotipalvelun välillä. Aloitteessa on myös pyydetty selvittämään, miten tämänhetkinen iltapäivätoiminta vastaa niiden lasten tarpeisiin, joilla on oppimisen tuen tarvetta.

Nykytilanteen kuvaus

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestetään 1.–2.-luokkalaisille ja 3.–9.-luokkalaisille erityisen tuen oppilaille kouluissa tai muissa koulujen lähellä olevissa lasten vapaa-ajan toimintaan soveltuvissa tiloissa. Vammaisten sosiaalityössä on tunnistettu asiakkaita, jotka eivät pärjää tai jaksaa ryhmämuotoisessa iltapäivä- tai loma-ajan toiminnassa ja asiakkaita, jotka ylikuormittuvat niissä.

Vammaispalvelulain (380/1987) tavoitteena on edistää vammaisen henkilön itsenäistä selviytymistä ja vähentää vamman aiheuttamia rajoitteita tai esteitä. Vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla ja tukitoimilla edistetään myös vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaisten sosiaalityön asiakkaita ovat vaikeavammaiset lapset ja nuoret, erityishuollon asiakkaat sekä autistiset asiakkaat, joille vastuutyöntekijä on määritelty vammaisten sosiaalityöstä.

Vammaispalvelulaki on toissijainen laki, jonka mukaan vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla.

Kehitysvammaiset 3.–9.-luokkalaiset koululaiset voivat saada iltapäivähoitoa sekä loma-ajan hoitoa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan järjestämänä. Hoitoa järjestetään eri puolilla Helsinkiä. Erityishuoltona ei järjestetä varsinaista hoitoa, mutta mikäli palvelu sisältyy asiakkaan erityishuolto-ohjelmaan, se on asiakkaalle maksutonta.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:ssä säädettyä kotipalvelua koskevan hallituksen esityksen perustelujen mukaan lasten- ja kodinhoidon järjestämisellä kotipalveluna tarkoitetaan esimerkiksi lapsiperheiden kotiin annettavia palveluja, jotka ovat tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen, ei sen puolesta toteuttaminen. Työskentely tapahtuu yhdessä muiden perheen kanssa toimivien tahojen kanssa. Palvelua on mahdollisuus saada kaupungin omana palveluna tai lyhytaikaisissa tarpeissa palvelusetelillä tuotettuna. Lapsiperheiden kotipalvelun tarkoitus ei ole lapsen iltapäivähoidon järjestäminen toistaiseksi kotiin, jotta vanhemmat voisivat käydä töissä.

Sosiaali- ja terveystoimialalla tuotetaan sosiaalihuoltolain ja sosiaalityön palveluja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti ja yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan eri toimintojen kanssa.

Toimialat ylittävä suunnittelutyö

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä on kiinnitetty huomiota valtuustoaloitteissa esiintuotuun haasteeseen ja olemassa olevaan palveluaukkoon. Tämän vuoksi on aloitettu toimialat ylittävä suunnittelutyö neuropsykiatrisesti oireilevien ja kehitysvammaisten lasten erityisiin palvelutarpeisiin vastaamiseksi iltapäivien ja loma-aikojen osalta.

Tavoitteena on ensisijaisesti pohtia moniammatillisesti niitä tukikeinoja ja -muotoja, joilla lapsi tai nuori kykenisi osallistumaan ryhmämuotoiseen iltapäivähoitoon muiden lasten kanssa. Lapsen edun mukaista ei ole syrjäytyä omasta toimintaympäristöstään. Kotiin tuotava hoito ei voi olla päätavoite, vaan tavoitteena tulee aina olla, että lapsi tai nuori voi palata omaan toimintaympäristöönsä.

Valmisteilla on malli, jossa neuropsykiatrisesti oireileville lapsille sekä vammaisten sosiaalityön asiakkaille olisi jatkossa mahdollista järjestää iltapäivähoitoa kotiin hankittavana palveluna niissä tilapäisissä tilanteissa, joissa iltapäivähoitoa ei voida järjestää perusopetuksen iltapäivätoimintana tai muun ensisijaisen lainsäädännön turvin.

Suunnittelu on aloitettu myös mallista, jossa suunnitellusti ja kohdenne-
tusti järjestettäisiin tilapäistä ja määräaikaista neuropsykiatrista val-
mennusosaamista hyödyntävää sosiaaliohjausta perheille niissä hetkel-
lisissä tilanteissa, joissa lapsi ei voi osallistua iltapäivähoitoon. Sosiaa-
liohjauksen tarkoituksena ei ole korvata lapsen hoitoa eikä mahdollis-
taa esimerkiksi vanhemman työssäkäyntiä, vaan työskennellä siten, et-
tä perhe saa voimavaroja ja keinoja tukea lasta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan neuropsykiatri-
sesti oireilevien ja kehitysvammaisten lasten erityisiin palvelutarpeisiin
iltapäivisin ja loma-aikoina vastataan parhaiten kehittämällä toimintaa
edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Iltapäivähoidon turvaamisella on vaikutuksia sekä lasten että perheiden
hyvinvointiin. Palvelujen kehittämisessä on huomioitava lapsen etu. Jos
lapsi eristetään omasta toimintaympäristöstään, on siinä syrjäytymisen
riski ja mahdollisuus, että ratkaisu vaikeuttaa lapsen arkea ja siitä sel-
viytymistä jatkossa. Määräaikaisina palveluina sosiaalihuollon ja sosi-
aalityön palvelut turvaavat lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia niis-
sä tilanteissa, joissa osallistuminen perusopetuksen järjestämään ilta-
päivähoitoon ei ole tilapäisesti mahdollista.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Monica Lindberg, neuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun päällikkö, puhelin: 310
58352

monica.lindberg(a)hel.fi

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 17.03.2021 Malin Petra Aloite iltapäivähoidon turvaami-
sesta palveluiden väliin putoaville lapsille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

25.05.2021

Asia/8

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoa 22.6.2021 mennessä sosiaali- ja terveyslautakunnalta kaupunginhallitukselle valtuutettu Petra Malinin aloitteesta koskien iltapäivähoidon turvaamista palveluiden väliin putoaville lapsille.

Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta. Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Monica Lindberg, neuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun päällikkö, puhelin: 310 58352

monica.lindberg(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 17.03.2021 Malin Petra Aloite iltapäivähoidon turvaamisesta palveluiden väliin putoaville lapsille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano